

Decentraal uitvoeringsplan 2021 gemeente Lansingerland

Het Schone Lucht Akkoord (SLA)

Schone lucht is van levensbelang, voor iedereen. Luchtverontreiniging behoort tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid, in dezelfde orde van grootte als overgewicht. Gemiddeld leven Nederlanders door luchtverontreiniging negen maanden korter en jaarlijks overlijden circa 11.000 mensen vroegtijdig als gevolg van blootstelling aan luchtverontreiniging. Met het ondertekenen van het SLA streven het rijk, provincies en gemeenten naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. Daarbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijnstof en stikstofdioxide. Dat zorgt voor minder ziekte, minder sterfte en een betere kwaliteit van leven. Het Schone Lucht Akkoord maakt de omslag van het voornamelijk sturen op het voldoen aan Europese grenswaarden, naar het realiseren van gezondheidswinst voor iedereen. Partijen stellen als gezamenlijk doel om in 2030 minimaal 50% gezondheidswinst uit binnenlandse bronnen te realiseren ten opzichte van 2016.

Lansingerland

De gemeente streeft naar een gezonde leefomgeving voor haar inwoners. De luchtkwaliteit is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefomgeving. De gemiddelde luchtkwaliteit in het Rijnmondgebied is slechter dan het landelijk gemiddelde. De luchtkwaliteit voor de gemeente Lansingerland wordt voor meer dan 90% bepaald door bronnen buiten de gemeente. Het heeft dus weinig zin om als gemeente autonoom in te zetten op het verbeteren van de luchtkwaliteit. Dat is ook het mooie van het Schone Lucht Akkoord. In het SLA zeggen overheden 'we gaan ons gezamenlijk inzetten voor schonere lucht in Nederland'. Het SLA is in 2020 van start gegaan en in 2020 heeft de gemeente Lansingerland zich ook aangesloten bij het SLA. Het gaat in het Schone Lucht Akkoord vooral over het beperken van de blootstelling aan fijnstof en stikstofdioxide, maar ook ozon en roet zijn voor het SLA van belang. Met het ondertekenen van het akkoord geeft de gemeente aan zich in te zetten om een bijdrage te leveren aan het halen van de advieswaarden van de World Health Organisation (WHO). Verder staat in het SLA dat elke gemeente een uitvoeringsplan opstelt. Het voorliggende uitvoeringsplan geeft in tabel 1 aan wat de stand van zaken is ten aanzien van de verplichte maatregelen en in tabel 2 aangevuld met extra maatregelen.

Tabel 1: vaste maatregelen van het SLA

SLA Thema	Beschrijving van de maatregel	Huidige fase	Aanvullende informatie
Mobiliteit	Gemeenten, provincies en Rijk, streven ernaar om vanaf 2021 gezondheidsdoelen (zoals geschreven in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord) voor schonere lucht op te nemen in alle relevante nieuwe verkeers- en vervoersplannen en bestaande plannen periodiek te herijken. Dit is een continu proces.	Maatregel is in uitvoering	Dit is onderdeel van een continu proces. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt weer een volgende stap gezet. Belangrijke volgende stap is de invoering van de Omgevingswet. Uitgangspunt van de Omgevingswet is gezondheid (en veiligheid).
Mobiliteit	Gemeenten, provincies en het Rijk nemen vanaf 2021 luchtkwaliteits en gezondheidsdoelen standaard op in aanbestedingen van voertuigen en transportdiensten. De aanbestedingscriteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030.. Ambitie is, om de inzet van (oudere) dieselloertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren.	Maatregel is in uitvoering	Gemeente volgt de MVI criteria. Vanuit het duurzaamheidsprogramma wordt invulling gegeven aan energietransitie. Via MRDH rijden er hybride bussen in onze gemeente, later ook elektrisch. Als er nieuwe kansen zijn (zoals Omgevingswet) zal hier aanvullend invulling aan gegeven worden.
Mobiliteit	Gemeenten en provincies nemen, waar mogelijk, gezondheidsdoelen, in de vorm van emissie-eisen op in vergunningen voor bedrijven en relevante activiteiten. Ambitie daarbij is om zo snel mogelijk de inzet van oudere dieselloertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren. De mogelijkheden hiervoor worden door partijen in het SLA verkend.	Maatregel is in uitvoering	Gemeente is al jaren bezig om het gemeentelijk wagenpark te verduurzamen. Gemeente werkt dan ook mee met deze verkenning. We zetten in op elektrificatie van particuliere auto's d.m.v. ondersteunend beleid gericht op de uitrol van laadinfrastructuur. We onderzoeken plaatsing van een multifuel-station in de gemeente (waterstof).
Mobiliteit	Gemeenten en provincies nemen de gezondheidsdoelen uit het SLA akkoord (Artikel 1) mee in de uitwerking, uitvoering en toekomstige herijkingen van alle Regionale Mobiliteitsprogramma's.	Maatregel is een bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	De gemeente stelt nieuw (duurzaam) mobiliteitsbeleid vast in lijn met de Regionale Uitvoeringsagenda's.
Mobiliteit	Gemeenten, provincies en Rijk brengen de negatieve gezondheidseffecten van luchtmissies in kaart bij effectstudies voor projecten waarvan een mogelijk substantieel effect wordt verwacht. In de themagroep mobiliteit verkent de rijksoverheid, in samenwerking met gemeenten en provincies de mogelijkheden hiervoor.	Maatregel is een bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Actie ligt bij rijk en themagroep. Gemeente is voornemens hier aan mee te werken
Mobiele werktuigen	Gemeenten en provincies nemen vanaf 2021 emissie-eisen en criteria op die gericht zijn op het terugdringen van luchtvervuilende emissies in de aanbesteding van (bouw)projecten en andere aanbestedingen waaronder mobiele werktuigen. De aanbestedingscriteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken nadere afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030 (Routekaart schoon en 0-emissie bouw materieel). Indien gewenst kunnen gemeenten en provincies kiezen voor een verdergaande ambitie, bijvoorbeeld voor hoogblootgestelde of nabij kwetsbare bestemmingen gebieden.	Maatregel is in uitvoering	Via MRDH onderzoekt Lansingerland samen met andere gemeenten de haalbaarheid van aanbesteden met als beoordelingscriterium de duurzaamheid/uitstoot. Verkennend onderzoek is hiervoor afgerond. Onderzoek loopt nog en kansen worden uitgewerkt. MVI wordt toegepast en daarnaast wordt in het duurzaamheidsprogramma gebruik gemaakt van GPR-gebouwen en stedenbouw, nieuwbouw voldoet aan BENG en uitvoering richtlijnen duurzame gebiedsontwikkeling (DGO)

Mobiele werktuigen	Gemeenten en provincies streven ernaar om emissie-eisen in omgevingsvergunningen en milieuzones toe te passen ten behoeve van stedelijke en in het bijzonder hoogblootgestelde gebieden voor mobiele werktuigen die worden ingezet onder andere voor de logistiek, evenementen, groenbeheer, infra- en bouwwerken. Partijen verkennen in de landelijke themagroep en pilot mobiele werktuigen, in overleg met marktpartijen de mogelijkheden hiervoor.	Maatregel niet van toepassing	Afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning in de themagroep en de pilot bezien we of wij aan deze maatregel (nader) invulling kunnen geven.
Industrie	In nieuwe of geactualiseerde vergunningen die vanaf 2021 worden afgegeven staan emissie-eisen die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen. Dit uitgangspunt wordt verankerd in lokaal beleid (zoals de nota VTH en/of in de opdrachtverlening aan Omgevingsdiensten).	Maatregel is in uitvoering	Aan het toepassen van Beste Beschikbare Technieken (BBT) wordt invulling gegeven samen met de DCMR. Dit is onderdeel van een continu proces. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt weer een volgende stap gezet.
Industrie	Provincies en gemeenten zetten zich in om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren. Dit dient geborgen worden in lokaal beleid, opdrachtverlening naar omgevingsdiensten en wordt gecontroleerd door middel van actieve monitoring.	Maatregel is in uitvoering	Met de DCMR zijn regionaal afspraken gemaakt over het actueel houden van het bedrijvenbestand. Verder geeft de DCMR actief invulling aan het project bedrijven en energie.
Industrie	Gemeenten en provincies nemen maatregelen om, waar nodig en mogelijk, het toezicht en handhaving te versterken. Dit wordt geborgd in lokale plannen voor toezicht en handhaving. De landelijke themagroep Industrie doen voorstellen hoe daar uitvoering aan kan worden gegeven.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Actie ligt bij de landelijke themagroep
Industrie	Provincies en gemeenten zeggen toe de resultaten van de pilot Industrie (zie ook voorverkenning pilot industrie RHDHV 2020), bij positief resultaat, standaard toe te passen in vergunningen voor de industrie.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Bij een positief resultaat zal de gemeente kijken of dit geïmplementeerd kan worden.
Woningen en Houtstook	Gemeenten en provincies zetten actief in op de inzet van voorlichting over houtstook via hun eigen communicatiekanalen op basis van het landelijk ontwikkelde materiaal, onder andere door op hun website en social media aandacht te geven aan de gezondheidsimpact van houtstook. Partijen kunnen hierbij gebruik maken van materiaal wat beschikbaar wordt gesteld door het Rijk.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Gemeente gaat het voorlichtingsmateriaal gebruiken en via de gemeentelijke website onder de aandacht brengen.
Woningen en Houtstook	Partijen besteden in de communicatie aan bewoners en partijen rondom de energietransitie en gasloze wijken aandacht aan de gezondheidseffecten van houtrook.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	In bredere communicatie over de aardgasvrije wijken verwijzen wij op nader te bepalen momenten naar het hierboven genoemde voorlichtingsmateriaal.
Woningen en Houtstook	De Rijksoverheid actualiseert in samenwerking met geïnteresseerde gemeenten de toolkit Overlast van houtstook. Daarbij wordt onderzocht in hoeverre een onderbouwde gezondheidsschade kan worden meegenomen. Bij een positief resultaat kunnen gemeenten deze methode toepassen bij de handhaving bij overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.	Maatregel niet van toepassing	Maatregel niet van toepassing ingevuld omdat de eerste actie ligt bij de rijksoverheid. Bij een positief resultaat zal de gemeente deze optie meewegen bij het opstellen van het gemeentelijk milieubeleidsplan.
Woningen en Houtstook	Bij een succesvol ontwikkelde meetmethode door de Rijksoverheid voor het vaststellen van de lokale gezondheidsimpact van houtrook, kunnen gemeenten deze meetmethode toepassen bij de handhaving van overlast als gevolg van (onjuiste) toepassing van houtstook.	Maatregel niet van toepassing	Maatregel niet van toepassing ingevuld omdat de eerste actie ligt bij rijksoverheid. Bij een positief resultaat zal de gemeente deze optie meewegen bij het opstellen van het gemeentelijk milieubeleidsplan.
Woningen en Houtstook	Deelnemende provincies en gemeenten geven actief via hun eigen kanalen (bijvoorbeeld; website, applicatie, social media, radio/tv, weerberichten) aan als er sprake is van een stookalert.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Gemeente zal dit doen via de gemeentelijke website.

Woningen en Houtstook	Deelnemende gemeenten nemen binnengekomen klachten van de stookwijzer in ontvangst. Indien er sprake is van (herhaalde) overlast op een bepaalde locatie, acteren gemeenten daar waar mogelijk op. Bijvoorbeeld door middel van voorlichting, aanbieden van bemiddeling of handhaven door gebruik te maken van de toolkit Overlast van houtstook.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	De gemeente neemt klachten ten aanzien van de stookwijzer in ontvangst en behandelt deze. Of zoals in de het hiernaast aangegeven voorbeeld verdergaande invulling wordt gegeven is afhankelijk van de prioritering in het op te stellen milieubeleidsplan.
Woningen en Houtstook	Bij positieve uitkomsten van de pilot houtrook verkennen gemeenten de mogelijkheden om elementen hieruit toe te passen.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Bij een positief resultaat zal de gemeente deze optie meewegen bij het opstellen van het gemeentelijk milieubeleidsplan.
Binnenvaart en havens	Waar walstroomvoorzieningen beschikbaar zijn, verplichten partijen binnen de grenzen van hun wettelijke mogelijkheden de scheepvaart hiervan gebruik te maken en verbieden zij het gebruik van generatoren/aggregaten. Partijen delen actief de ervaringen en best practices bij de toepassing hiervan.	Maatregel is niet van toepassing	
Binnenvaart en havens	In de SLA pilot Schone Havens wordt onderzoek gedaan naar de beste inzet van gedifferentieerde tarieven/kortingen op het binnenhavengeld ter verduurzaming van de binnenvaart en streven naar uniformering in de systematiek die wordt gebruikt. Resultaten van dit onderzoek wordt gedeeld met SLA deelnemers en geldt als input voor deze maatregel. Partijen streven ernaar om de resultaten van dit onderzoek te ondersteunen en te implementeren waar mogelijk.	Maatregel is niet van toepassing	
Binnenvaart en havens	Gemeenten, provincies en Rijk spreken af luchtemissies als belangrijk criterium te hanteren bij de aanbesteding van infrastructurele werkzaamheden (baggeren en onderhoud vaarwegen en havenbekkens), zodat aannemers die dergelijke projecten met lagere emissies realiseren een preferente positie kunnen krijgen.	Maatregel is niet van toepassing	
Binnenvaart en havens	Gemeenten, provincies spreken af luchtemissies als belangrijk criterium te hanteren bij de aanbesteding van veerdiensten en vergunningen voor watertaxi's en nemen waar mogelijk eisen op voor pleziervaart in gebieden met hoge blootstelling.	Maatregel is niet van toepassing	
Binnenvaart en havens	Gemeenten en provincies met binnenhavens stellen plannen op met het streven naar een duurzame binnenhaven. Daarin wordt onder meer toegewerkt naar een zero-emissie binnenhaven in 2035. Partijen werken daarin onder meer aan walstroomvoorzieningen bij ligplaatsen voor binnenvaart, personenvervoer over water, waar mogelijk pleziervaart en naar zero emissie mobiele werktuigen.	Maatregel is niet van toepassing	
Landbouw	Gemeenten borgen de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord Warme Sanering Varkenshouderijen o.a. door middel van wijzigingen van bestemmingsplannen.	Maatregel is niet van toepassing	Gemeente Lansingerland is een glastuinbouw gemeente. Grootschalige varkensstallen zijn niet aanwezig
Landbouw	Gemeenten en provincies ondersteunen de realisatie van afspraken welke het Rijk sluit met verschillende landbouwsectoren over integrale brongerichte reductie van emissies tbv beleid (aansluitend bij hotspotbenadering/ gebiedsaanpak van de commissies). Een nadere uitwerking van acties voor decentrale overheden moet nog nadere uitwerking krijgen, afhankelijk van de afgesproken sectormaatregelen.	Maatregel is niet van toepassing	
Landbouw	De sector wil met een eigen plan komen voor reductie van fijn stof. Dat plan wordt (medio 2021) getoetst. Wanneer met dit plan de doelstelling niet gehaald kan worden, treden op basis van regelgeving emissie eisen in werking. Gemeenten en provincies ondersteunen de realisatie van deze afspraken en passen de afspraken toe binnen hun eigen bevoegdheden.	Maatregel is niet van toepassing	

Landbouw	Gemeenten en provincies maken regionaal en lokaal mogelijk dat toezichthouders/handhavers de kennis m.b.t. effectiviteit van eisen aan emissiearme stallen tot zich kunnen nemen. Gemeenten en provincies maken daartoe afspraken met toezichthouders/handhavers over deelname aan en/ of organiseren (expert)bijeenkomsten of e-learnings over de effectiviteit van eisen aan emissiearme stallen. Gemeenten en provincies nemen waar mogelijk, regionaal en lokaal maatregelen om handhaving te versterken.	Maatregel is niet van toepassing	
Landbouw	Gemeenten en provincies die gebruik maken van het CHW-experiment (21e tranche artikel 7ae en 7af) geven hier uitvoering aan en borgen dit via hun eigen bevoegdheden.	Maatregel is niet van toepassing	
Landbouw	Gemeenten en provincies passen de toekomstige wijziging van rijksregels over generieke emissie-eisen voor biologisch gehouden dieren op een juiste manier toe bij vergunningverlening en toezicht en handhaving.	Maatregel is niet van toepassing	
Landbouw	Gemeenten en provincies zoeken actief naar locaties die geschikt zijn voor het inzetten van meetsensoren voor het meten van emissies op de locatie van de veehouderij en ondersteunt de verankering van inzet van meetsensoren in wet- en regelgeving i.s.m. de Rijksoverheid.	Maatregel is niet van toepassing	
Participatie	Rijk, gemeenten en provincies informeren inwoners en bedrijven actief over luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, de maatregelen die zij nemen om gezondheidswinst te realiseren en de mogelijkheden voor <i>citizens science</i> .	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Veel van de maatregelen worden genomen in het kader van duurzame ontwikkeling. Resultaten hiervan worden al gecommuniceerd met bewoners en bedrijven. Luchtkwaliteit zal hier in de toekomst onderdeel van uitmaken. Verder hebben bewoners en de DCMR in 2020 een burgermeetproject uitgevoerd met Palmesbuisjes. Voor het meten van stikstofdioxide (NO2).
Algemeen bepalingen SLA	Partijen stemmen de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord, waaronder de pilots, nauw af met, en brengen deze waar mogelijk en wenselijk onder bij bestaande uitvoeringsstructuren, zoals bijvoorbeeld de regionale energiestrategieën, regionale mobiliteitsagenda's en programma Kringlooplandbouw.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Voor zover van toepassing, onderschrijft de gemeente alle algemene bepalingen.
Algemeen bepalingen SLA	Gebiedsgerichte aanpak hoog blootgestelde locaties: De Rijksoverheid faciliteert de uitwerking van een gebiedsgerichte aanpak voor hoog blootgestelde locaties. De Rijksoverheid faciliteert onder andere het opstellen van een gebiedsanalyse gericht op definiëring van hoog bloot-gestelde locaties, mogelijke aanpak en wijze waarop samenwerking tussen Rijk en/of provincie en gemeente mogelijk is om gezondheidswinst te bereiken. Partijen nemen naar aanleiding hiervan initiatieven tot aanvullend beleid, binnen hun eigen taken en bevoegdheden en werken indien nodig samen als de inspanningen en de bronnen daarom vragen. *Momenteel is deze input voor decentrale partijen nog niet beschikbaar.	Maatregel is niet van toepassing	Gelukkig heeft de gemeente dergelijke hoog blootgestelde locaties niet.
Algemeen bepalingen SLA	De Rijksoverheid werkt samen met Partijen een aanpak uit om de negatieve gezondheids-effecten bij hooggevoelige groepen te beperken. Deze richt zich onder andere op gevoelige bestemmingenbeleid. Partijen nemen naar aanleiding hiervan initiatieven tot aanvullend beleid, binnen hun eigen taken en bevoegdheden en werken indien nodig samen als de inspanningen en de bronnen daarom vragen.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Gemeente is voornemens hier aan mee te werken. Afhankelijk van het resultaat zal de gemeente actie ondernemen.
Algemeen bepalingen SLA	Partijen implementeren de doelen en ambities zoals benoemd in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord, binnen de eigen taken- en bevoegdheden, zo snel mogelijk in hun omgevingsvisies, -plannen en/of -programma's en voor zover mogelijk in andere beleidsinstrumenten.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	SLA wordt opgenomen in de omgevingsvisie.

Algemeen bepalingen SLA	Rijk, gemeenten en provincies betrekken inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij de uitwerking van de voor hen relevante maatregelen van het Schone Lucht Akkoord.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Gemeente doet dit. Bij de uitvoer van de duurzame projecten uit de uitvoeringsagenda worden de actoren betrokken. Ook bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt de omgeving betrokken.
-------------------------	--	--	--

Tabel 2: aanvullende maatregelen SLA

SLA Thema	Beschrijving van de maatregel	Huidige fase	Aanvullende informatie
Algemeen bepalingen SLA	<u>Nota van uitgangspunten milieubeleidsplan</u> . Via het duurzaamheidsprogramma wordt invulling gegeven aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Er zijn geen separate gemeentelijke doelstelling op het gebied van de milieuthema's (lucht, geluid en bodem). Hiervoor wordt in 2021 een nota van uitgangspunten opgesteld voor het milieubeleidsplan. In het milieubeleidsplan staan concrete doestellingen en zal ook gebruikt worden bij de implementatie van de Omgevingswet (omgevingsplan en -visie) en ambitiebepaling bij de volgende SLA uitvoeringsplannen.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Er is momenteel geen vigerend milieubeleidsplan.
Algemeen bepalingen SLA	<u>Duurzaamheid</u> . De gemeente hanteert voor onze duurzaamheidsvisie: Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie als de drie pijlers waarop invulling wordt gegeven aan duurzaamheid. Hoewel dit bredere thema's zijn dan luchtkwaliteit, gaan luchtkwaliteit en duurzaamheid vaak hand in hand. Een aantal projecten die we uitvoeren kan de luchtkwaliteit direct of indirect verbeteren. Denk aan de opwek van duurzame zonne- en windenergie, of aan de verduurzaming van de glastuinbouw en bedrijventerreinen.	Maatregel is in uitvoering	Er wordt invulling gegeven aan de duurzaamheidsvisie aan de hand van een Uitvoeringsagenda.
Algemeen bepalingen SLA	<u>Notitie Biomassacentrales</u> . Er wordt in 2021 een integrale notitie opgesteld waar wordt aangegeven hoe de gemeente wil omgaan met biomassacentrales. Waarbij energietransitie en luchtkwaliteit vaak samen oplopen is dit bij biomassa niet zo. Binnen de energietransitie kan biomassa in de transitiefase een rol spelen. In de notitie wordt een afgewogen keuze gemaakt tussen deze tegenstrijdige belangen.	Maatregel is bestuurlijk en ambtelijk voornemen (uitgangspunt)	Planning eerste kwartaal 2021